

121E

کد کنترل

121

E

نام:

نام خانوادگی:

محل امضا:

 <p>«اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.» امام خمینی (ره)</p> <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت علوم، تحقیقات و فناوری سازمان سنجش آموزش کشور</p>	<p>صبح جمعه ۱۳۹۶/۱۲/۴ دفترچه شماره (۱)</p>			
<p>آزمون ورودی دوره دکتری (نیمه‌متمرکز) - سال ۱۳۹۷</p> <p>رشته تاریخ و تمدن ملل اسلامی (کد ۲۱۳۲)</p>				
<p>مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه</p>	<p>تعداد سؤال: ۹۰</p>			
<p>عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات</p>				
ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	مجموعه دروس تخصصی: زبان عربی - تاریخ و تمدن ملل اسلامی	۹۰	۱	۹۰
<p>این آزمون نمره منفی دارد.</p>		<p>استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.</p>		
<p>حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و ...) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می‌باشد و با متغییرن بر این حررات رفتار می‌شود.</p>				

* داوطلب گرامی، عدم درج مشخصات و امضا در مندرجات جدول ذیل، به منزله عدم حضور شما در جلسه آزمون است.

اینجانب ..... با شماره داوطلبی ..... در جلسه این آزمون شرکت می‌نمایم.

امضا:

■ ■ عین الأصح و الأدق في الجواب للترجمة أو المفهوم أو التعريب (۱ - ۱۰)

- ۱- ﴿ و لا تَقْفُ ما لیس لك به علم، إن السمع و البصر و الفؤاد كل أولئك كان عنه مسؤولاً ﴾:
- (۱) چیزی را که علم آن را نداری دنبال مکن، چه گوش و چشم و دل همگی و بطور جمعی پاسخگوی آن خواهند بود!
- (۲) بر آنچه بدان وقوف نداری تکیه مکن، زیرا شنوایی و بینایی و قلب تو جمعاً در مورد آن سؤال خواهند شد!
- (۳) از آنچه بدان علم نداری پیروی مکن، چه هر یک از گوش و چشم و دل در مورد آن پاسخگو می‌باشند!
- (۴) بر چیزی که نمی‌دانی توقف مکن، زیرا شنوایی و بینایی و قلب همگی مسؤول آن خواهند بود!
- ۲- « إن أقعد أحدًا منكم الكبر عن مكسبه و لقاء إخوانه، فزوروه و عظموه و استظهروا بفضل تجربته! »:
- (۱) اگر کسی از بین شما بخاطر کبر و خودخواهی از کسب روزی باز ایستاد، پس شما او را دیدار کنید و کارش را بزرگ دارید و تجربه‌اش را آشکار کنید!
- (۲) چنانچه کسی از شما در بزرگسالی از کار کردن و دیدار دوستان ناتوان شد، شما او را دیدار کنید و به بزرگداشت او بپردازید و از تجربه‌اش استفاده کنید!
- (۳) اگر کهولت سن کسی را از بین شما از کار و کسب و دیدار یارانش بازداشت، به دیدارش بروید و بزرگش دارید و از نعمت تجربه‌اش کمک بگیرید!
- (۴) چنانچه کسی را کهنسالی از کسب روزی ناتوان کرد و از دیدار برادران منع نمود، پس او را ببینید و بزرگ بدارید و بخاطر تجربه عظیمش یاریش کنید!

۳- « أَعْوَابٌ وَصَلِيٌّ، كَانِ يَنْسِي طَوْلَهَا نَكَرَ النَّوْيُ، فَكَأَنَّهَا أَيَّامٌ! »:

- ۱) سالهای وصلی که یاد فراق، طولانی بودن آن را از یاد می‌برد، گویی که آن سالها روزهایی بیش نبودند!
- ۲) یاد لحظه‌های فراق سالیان پیوند و آشنایی را کوتاه می‌کند، گویی که آن سالها در چشم من بیش از چند روز نبوده‌اند!
- ۳) بخاطر آوردن جدایی طول مدت آشنایی و وصل را محو می‌کند، انگاری که تمام آن سالها طی چند روز اتفاق افتاده است!
- ۴) سالهای وصل را بخاطر می‌آورم، یاد جدایی از آن سالها مدت طولانی را از ذهن پاک می‌کند، مثل این است که روزها گذشته است!

۴- « وَ نُكْرِمُ جَارِنَا مَادَامَ فِينَا وَ نُتَبِعُهُ الْكِرَامَةَ حَيْثُ مَا لَانَا! »:

- ۱) همسایه خود را مادام که بین ما است اکرامش می‌کنیم، و هر کجا برود کرامت خویش را به دنبال او روانه می‌سازیم!
- ۲) همسایه را تا وقتی در بین ما اقامت دارد احترام می‌کنیم، و چون از ما رویگردان شود باز هم او را اکرام می‌کنیم!
- ۳) هر کس را که به ما جور کند نیز مورد مکرمت خود قرار می‌دهیم، و به هر جا روی بیاورد کرم خویش را در پی او می‌فرستیم!
- ۴) آن کس را که در جوار ما بسر می‌برد در معرض احترام قرار می‌دهیم، و چون به سمتی روانه شود با اکرام به دنبال او می‌رویم!

۵- عَيْنُ الْخَطَا:

- ۱) إلی الله أشکو من معشر یعیشون جهالاً و یموتون ضللاً،: من از گروهی که نادان زیست می‌کنند و گمراه می‌میرند، به الله شکایت می‌کنم،
- ۲) لیس فیهم سلعةٌ أبور من الكتاب إذا ثلّی حقّ تلاوته،: نزد آنان کالایی بی‌رونق‌تر از قرآن نیست هرگاه آنطور که شایسته آن است تلاوت گردد،
- ۳) و لا سلعةٌ أغلی ثمناً من الكتاب إذا حُرّف عن مواضعه،: و نه کالایی گران‌بهار از قرآن است هرگاه از مواضع خود تحریف گردد،
- ۴) و لا عندهم أنکر من المعروف و لا أعرف من المنکر!،: و منکرتر از امر به معروف نزد آنان نیست و جز منکر از آنان نمی‌شناسم!

۶- « و ما كنت ممن أدرك الملك بالمنى و لكن بأيام أشبن النواصيا! ». عَيْنُ الْأَقْرَبِ إِلَى مَفْهُومِ الْبَيْتِ:

۱) ای مسیح خوش نفس چونی ز رنج	که نبود اندر جهان بی رنج گنج!
۲) عمر بگذشت و ندیدیم به خود روزبهی	تا به کی ای فلک، این دور مکرر دیدن!
۳) موی سپید را فلکم به رایگان نداد	این رشته را به نقد جوانی خریده‌ام!
۴) خواب نوشین بامداد رحیل	باز دارد پیاده را ز سبیل!

۷- « إن كان لا يُغنيك ما يكفيك فكل ما في الأرض لا يُغنيك! ». عَيْن ما لایناسب مفهوم البيت:

- (۱) گدرا کند یک درم سیم سیر
 (۲) گفت چشم تنگ دنیا دوست را
 (۳) گنج زر گر نبود گنج قناعت بر پاست
 (۴) روده تنگ به یک نان جوین پر گردد
- فَرِيدُونَ بِهِ مَلِكٌ عَجْمٌ، نِيَمٌ سِيرًا!
 يَا قِنَاعَتِ پَر كَنَدِ يَا خَاكِ گُورَا!
 أَنكَه آن دَادَ بِهِ شَاهَانِ، بِهِ گُدَايَانِ اَيْنِ دَادَا!
 نَعْمَتِ رُويِ زَمِينِ پَر نَكَنَدِ دِيدَةُ تَنگَا!

۸- « گرسنگی و قحطی نمی توانند بر جنگجوی شجاع چیره گردند و او را از مبارزه بازدارند. کما اینکه گرمای سوزان نمی تواند بر گیاهان صحرايي تأثیر کنند! ». عَيْن الصحيح:

(۱) لا يمكن للجوع و المجاعة التغلب على المكافح الباسل و تمنعه من النضال، كما أن شدة الحر لا تؤثر على الأشجار الصحراوية!

(۲) إن الجوع و الجذب لا يمكن لها الغلبة على كل محارب شجاع و تمنعه عن المحاربة، كما أن حمارة القيط لا يمكن له التأثير على النباتات البرية!

(۳) إن المجاعة والجوع لا يستطيعان أن تغلب المناضل الباسل و تشغلانه عن المحاربة، كما أن شدة الحرارة لا يمكن أن تتأثر بالأشجار الصحراوية!

(۴) لا يستطيع الجوع و المجاعة أن يتغلبا على المناضل الشجاع و يشغلاه عن المناضلة، كما أن حمارة القيط لا تستطيع أن تؤثر على النباتات البرية!

۹- « زنهان از اینکه در بین مردم چون حيله گران زندگی کنيد و در بين مسلمين تفرقه بيفکنيد! »: عَيْن الخطأ:

(۱) إِيَاكُمْ و المعيشة بين الناس كعيش الماكرين، و أن تفرقوا بين المسلمين!

(۲) إِيَاكُمْ إِيَاكُمْ أن تعيشوا بين الناس عيشة الماكرين و تشقوا عصا المسلمين!

(۳) حذار من العيش بين الأنام كما يعيشه المحتالين و أن لا تشقوا عصا المسلمين!

(۴) أخطرکم من أن تعيشوا بين الأنام عيش المحتالين و أن تبتوا الفرقة بين المسلمين!

۱۰- « برخی از صنایع ادبی در ضرب المثلهاى عربی نفوذ کرده بود، اما در تمام آنها عمومیت نداشت، بلکه بسیاری از این ضرب المثلها خالی از هر نوع فن و بیانی بود، زیرا ضرب المثلها عادتاً در زبان محاوره رایج است! ». عَيْن الصحيح:

(۱) كانت قد تسربت الأمثال العربية في المجتمع العربي دون بعضه، و الأمثال الأدبية هذه كثيراً ما كانت خالية عن الفن و البيان، و كانت تسود في لغة التحوار كالعادة!

(۲) بعض الصنائع الأدبية كانت قد تسربت في الأمثال العربية، و لكنها لا تعم كلها، بل كثير من هذه الأمثال كانت مغسولة من كل فن و بيان، لأن الأمثال تجري في لغة التخاطب عادة!

(۳) من الصنائع الأدبية ما كانت تنفذ في الأمثال العربية، و لكن لا تشمل كل ذلك، بل كثيراً ما كانت الأمثال تضرب دون أي فن و بيان، لأن الأمثال هذه جارية في لغة الحوار كالعادة!

(۴) كانت الصنائع الأدبية تدخل في أمثال اللغة العربية، و لكنها لا توجد في كلها، بل الأمثال العربية كانت تخلو من الفن و البيان كثيراً، و عامة الناس تستفيد منها في لغتها الدارجة عادة!

■ ■ عین المناسب للجواب عن التشكيل (١١-١٣)

١١- عین الصحيح:

- (١) إِنَّمَا مِنْ عَلَامَاتِ الْفِقْهِ الْجِلْمِ وَالصَّمْتِ!
- (٢) النَّوَاضِعُ أَنْ تُعْطِيَ النَّاسَ مَا تُحِبُّ أَنْ تُعْطَاهُ!
- (٣) مَنْ أَنْصَفَ النَّاسَ مِنْ نَفْسِهِ رُضِيَ بِهِ حَكْمًا بَعْدَهُ وَلَا شَكَّ فِيهِ!
- (٤) الْعَامِلُ عَنِ غَيْرِ بَصِيرَةٍ كَالسَّائِرِ عَلَى غَيْرِ الطَّرِيقِ، لَا يَزِيدُهُ سُرْعَةُ السَّيْرِ إِلَّا الْبُعْدَ!

١٢- عین الخطأ:

- (١) مِمَّا لَا شَكَّ فِيهِ أَنْ حَمَلَةَ الْعِلْمِ فِي الْمِلَّةِ الْإِسْلَامِيَّةِ كَانَ أَكْثَرُهُمُ الْعَجَمُ،
- (٢) وَالسَّبَبُ فِي ذَلِكَ أَنَّ الْمِلَّةَ فِي أَوَّلِهَا لَمْ يَكُنْ فِيهَا عِلْمٌ وَ لَا صِنَاعَةٌ لِمُقْتَضَى أَحْوَالِ السَّدَاجَةِ وَ الْبِدَاوَةِ،
- (٣) وَإِنَّمَا أَحْكَامُ الشَّرِيعَةِ الَّتِي هِيَ أَوْامِرُ اللَّهِ وَ نَوَاهِيهِ كَانَ الرِّجَالُ يُنْقَلَوْنَهَا فِي صُدُورِهِمْ،
- (٤) وَ قَدْ عَرَفُوا مَأْخِذَهَا مِنَ الْكِتَابِ وَ السُّنَّةِ بِمَا تَلَفَّوهُ مِنْ صَاحِبِ الشَّرْعِ وَ أَصْحَابِهِ!

١٣- عین الخطأ:

- (١) إِنَّ الَّذِينَ لَمْ يَهْنَهُمُ الْخُبُّ أَجْنَحَةٌ لَا يَسْتَطِيعُونَ أَنْ يَطِيرُوا إِلَى مَاوَرَاءِ الْغُيُومِ،
- (٢) لَيَزِرُوا ذَلِكَ الْعَالَمَ لَسْحَرِيٍّ الَّذِي طَافَتْ فِيهِ رُوحِي فِي تِلْكَ السَّاعَةِ الْمُحْزِنَةِ،
- (٣) إِنَّ الَّذِينَ لَمْ يَتَّخِذْهُمْ الْخُبُّ أَتْبَاعًا لَا يَسْمَعُونَ الْخُبُّ مَتَكَلِّمًا،
- (٤) فَهَمْ وَ إِنْ فَهَمُوا مَعَانِي هَذِهِ الصَّفَحَاتِ الضَّنْيَلَةِ لَا يُمَكِّنُهُمْ أَنْ يَزُوا مَا وَرَاءَ ذَلِكَ!

■ ■ عین الصحيح عن الإعراب و التحليل الصرفي (١٤ - ١٨)

١٤- ﴿ ذلك أن لم يكن ربك مهلك القرى بظلم و أهلها غافلون ﴾:

- (١) أن: مخففة «أن» المشبهة بالفعل، اسمها ضمير الشأن، و الجملة اسمية و خبر للمبتدأ «ذلك»
- (٢) أهل: اسم جمع، و مرفوع على الابتداء، و الجملة اسمية و حالية، و صاحب الحال «مهلك» و الرابط ضمير «ها»
- (٣) يكن: فعل مضارع و مجزوم بحرف لم، و علامة جزمه حذف حرف العلة؛ من الأفعال الناقصة و اسمه «رب»
- (٤) القرى: جمع تكسير (مفردة: قرية، مؤنث)، مضاف إليه و مجرور محلاً في اللفظ، و في المعنى نائب فاعل لشبه الفعل «مهلك»

- ۱۵- ﴿ و كَأَيِّنَ مِنْ قَرْيَةٍ هِيَ أَشَدَّ قُوَّةً مِنْ قَرْيَتِكَ الَّتِي أَخْرَجْتِكَ أَهْلَكَنَاهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ﴾. عَيْنَ الصَّحِيحِ عَنِ الْجَمَلَتَيْنِ «هِيَ أَشَدُّ» وَ «أَهْلَكَنَاهُمْ»:
- ۱) نعت للمنوع «قرية» / خبر للمبتدأ «كأين»
  - ۲) خبر للمبتدأ «كأين» / خبر بعد خبر للمبتدأ «كأين»
  - ۳) حال لذي الحال «قرية» / صلة ثانية للموصول «التي»
  - ۴) حال لصاحب الحال «قرية» / مستأنفة لا محل لها من الإعراب
- ۱۶- ﴿ أَتَوْنِي زَبْرَ الْحَدِيدِ حَتَّى إِذَا سَاوَى بَيْنَ الصَّدْفَيْنِ قَالَ انْفُخُوا حَتَّى إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ آتُونِي أُفْرِغَ عَلَيْهِ قَطْرًا ﴾. عَيْنَ الصَّحِيحِ:
- ۱) ساوى: فعل ماضٍ من باب مفاعلة و لفيف مقرون، و فاعله الضمير المستتر فيه جوازاً تقديره «هو» و الجملة فعلية و في محل نصب على الظرفية!
  - ۲) أتوا (الأولى): فعل أمر من المجزء الثلاثي، معتل و ناقص (إعلاله بالحذف)، و مبني على حذف نون الإعراب
  - ۳) قطراً: متنازع عليه، و هو إما مفعول ثانٍ لفعل «أتوا» أو مفعول لفعل «أفرغ» و العامل الآخر مستغن عن المعمول
  - ۴) أفرغ: متنازع عليه، مجزء ثلاثي و جواب طلب و مجزوم على أنه جواب لشرط محذوف مع أداته
- ۱۷- « ما ملوم المتأني» و «ما مشكورون البخلاء». عَيْنَ الصَّحِيحِ عَنِ الْكَلِمَتَيْنِ «المتأني» و «مشكورون»:
- ۱) صفة مشبهة على وزن اسم الفاعل، مبتدأ مؤخر و مرفوع بضمّة ظاهرة / اسم «ما» شبيهه بليس و مرفوع بالواو
  - ۲) اسم فاعل و مصدره «تأني» و نائب فاعل لشبه الفعل «ملوم» / اسم مفعول و خبر مقدّم و مرفوع بالواو
  - ۳) فاعل لشبه الفعل «ملوم» و مرفوع بضمّة مقترنة / صفة مشبهة و هو «فعل» بمعنى مفعول، و مبتدأ و مرفوع
  - ۴) مشتق و اسم فاعل و مصدره «تأن» و مرفوع بضمّة مقترنة / مشتق و اسم مفعول و شبه الفعل و فاعله «البخلاء»
- ۱۸- « عليكم بالتواصل و التبادل، و إياكم و التداير و التقاطع!». عَيْنَ الصَّحِيحِ عَنِ إِعْرَابِ «عليكم» و «إياكم»:
- ۱) شبه جملة و خبر مقدّم وجوباً / محذّر منه و مبتدأ و مرفوع محلاً
  - ۲) جار و مجرور و محذّر منه / اسم فعل مرتجل و فاعله ضمير «كم» البارز
  - ۳) اسم فعل منقول من الجار و المجرور / مفعول به لفعل محذوف من باب التحذير
  - ۴) مفعول به لفعل محذوف من باب الإغراء / محوّل من الضمير المتصل لتعدّر تفرّده

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (١٩-٣٠)

١٩- عین الخطأ عن صيغة الأسماء التي أشير إليها بخط:

- (١) ﴿ قالوا معذرة إلى ربكم ﴾ (مصدر ميمي)
- (٢) سَبَّحَ اللهُ تَسْبِيحًا (اسم النوع أو الهيئة)
- (٣) ﴿ يظنون بالله غير الحق ظن الجاهلية ﴾ (مصدر صناعي)
- (٤) أطلب الإجابة عند اقشعرار الجلد و عند إفاضة العبرة! (مصدر رباعي مزيد)

٢٠- عین ما فيه لام الجحود:

- (١) جُد في حياتك لتسود الآخرين!
- (٢) و ما كان الله ليطلع عباده على الغيب!
- (٣) و من يحتقر بنزًا ليصرع واحدًا سيصرع يومًا بالذي هو حافر!
- (٤) نبي يرى ما لا ترون و ذكره أغار لعمرى في البلاد و أنجدا!

٢١- عین اسم الفعل بمعنى الأمر:

- (١) مه، ما هذا الفضول!
- (٢) هيهات الذلة منّا!
- (٣) يخ لك على هذا التقدم!
- (٤) شتان ما بين المجتهد و الكسلان!

٢٢- عین الصحيح عن المصغر للأسماء التالية: بنت، اسم، كتاب، سوداء:

- (١) بنيت، اسيم، كتيت، سويدا
- (٢) بنيت، اسيم، كتيت، سويدا
- (٣) بنية، سمى، كتيت، سويدا
- (٤) بنية، سمى، كتيت، سويدا

٢٣- عین ما ليس فيه حرف جر زائد:

- (١) ﴿ ليس الله بأحكم الحاكمين ﴾
- (٢) ﴿ و ما الله بغافل عما تعملون ﴾
- (٣) ﴿ ما ترى في خلق الرحمن من تفاوت ﴾
- (٤) ﴿ كتاب أنزلناه إليك لتخرج الناس من الظلمات إلى النور ﴾

٢٤- عین ما لم يتقدم الخبر وجوبًا:

- (١) أين أخوك، ما رأيته منذ مدة!
- (٢) ما ناجح إلا الصادق في أعماله!
- (٣) أ طالبة في الصف أم طالب!
- (٤) إنما شجاع من يحارب شيطان نفسه!

٢٥- عین الخطأ (في العدد):

- (١) إنه أتى لنا بمائة دليل و نيف ليثبت مدعاه!
- (٢) له ست و نيف من المقالات العلمية البارعة!
- (٣) يدرس في كليتنا ألف و نيف من الطلبة و الطالبات!
- (٤) كان يطالبنا من الأجرة تسعين و نيفًا من التومانات!

۲۶- عین حرف «لا» لیست لنفی الجنس:

- (۱) لا عمل خیر ضائع و لا عمل سوء رابح!
 (۲) لا مهملاً واجباته ناجح!
 (۳) لا في الصفّ معلّم و لا طالب!
 (۴) لا ضدّین مجتمعان!

۲۷- عین الخطأ نحوياً:

- (۱) كَفَى بالمرء خيانهً أن يكون أميناً للخونة!
 (۲) كُلُّ إناءٍ يَنْضَح بما فيه!
 (۳) من أراد البقاء ليوطن نفسه على المصائب!
 (۴) الوضیعُ من وضع نفسه!

۲۸- عین العبارة التي جاء فيها المفعول المطلق مرتين:

- (۱) جلست على الكرسيّ جلوساً صحيحاً!
 (۲) كتبت كتاباً لم يكتب أحد مثله!
 (۳) علّمته الدرس مرتين اثنتين!
 (۴) مشيت مشياً لا يمشیه أحد!

۲۹- عین الصحيح في المفعول لأجله:

- (۱) على المؤمن أن لا يكذ في حياته ادخاراً للمال فقط!
 (۲) إنّها طالعت هذه المقالة و جمعت آراء كاتبها إفادة منه!
 (۳) قمنا بإقامة الحصون حولنا إحاطة العدو اللدود بنا!
 (۴) يبجلّ الناس الإنسان الصادق حباً لصدقه في العمل!

۳۰- عین الخطأ في إعراب المستثنى:

- (۱) ما نجح من طالبات صفنا إلا عشرين منهن!
 (۲) لم يبق في الصفّ إلا خمسة و عشرين من الطلّبة!
 (۳) لن يفوز في السباق إلا هؤلاء المتأبرون في التدريب!
 (۴) لم يفز في سباق العام الماضي إلا المتأبرون و المتأبرات!
 ۳۱- کدام عبارت در خصوص هویت بخشی جدید به قوم عرب، درست است؟

- (۱) وحدت دینی
 (۲) وحدت سیاسی و تشکیل حکومت
 (۳) تشکیل حکومت واحد در سرزمینی واحد
 (۴) وحدت اجتماعی و تقویت تعصب قومی

۳۲- کدام مطلب بیانگر اقدام و ساز و کار عملی رسول خدا (ص)، جهت تنظیم روابط و حقوق ساکنان مدینه بود؟

- (۱) عقد اخوت میان مهاجر و انصار
 (۲) اسکان مهاجران در خانه‌های انصار
 (۳) عقد پیمان‌نامه عمومی میان مسلمانان و یهودیان
 (۴) بنای مسجد مدینه و تعیین مکان خانه‌های مهاجر و انصار

- ۳۳- چرا با وجود مخالفت سرسخت اشراف قریش، دعوت رسول خدا (ص) روز به روز میان مردم عادی نفوذ و گسترش بیشتری پیدا می‌کرد؟
- (۱) وعده زندگی بهتر و انسانی‌تر به آنان می‌داد.
  - (۲) زیرا دعوت را سرآغاز فتوحات می‌دیدند.
  - (۳) زیرا امیدی جز وعده‌های رسول خدا (ص) نداشتند.
  - (۴) ناتوانی اشراف از جلوگیری از دعوت رسول خدا (ص)
- ۳۴- در عصر نبوت کدام مورد در ایجاد همبستگی اجتماعی و رواج صلح و آرامش میان مسلمانان، موثرتر بود؟
- (۱) عقد اخوت دینی
  - (۲) انعقاد پیمان‌نامه عمومی
  - (۳) تشکیل امت واحده اسلامی
  - (۴) تحقق عدالت در همه شئون زندگی اجتماعی
- ۳۵- مؤثرترین عامل در فتوحات اعراب مسلمان در ایران و نیز دیگر مناطق و سرزمین‌های مفتوح، چه بود؟
- (۱) عدالت طلبی و مساوات‌گرایی اعراب مسلمان
  - (۲) توجه اسلام به حفظ و رعایت حقوق همه اقوام
  - (۳) همدلی مردم سرزمین‌های مفتوح با اعراب مسلمان
  - (۴) ناخشنودی مردم سرزمین‌های مفتوح از وضع موجود
- ۳۶- کدام مورد، از عوامل اصلی تأثیرگذار در سقوط زود هنگام حکومت امویان نبود؟
- (۱) ظلم و ستم خلفا و والیان اموی
  - (۲) اختلافات داخلی خاندان اموی
  - (۳) اختلاف میان نحله‌های فکری اسلامی
  - (۴) بروز اختلاف میان دو تیره عرب عدنانی و قحطانی
- ۳۷- پس از اعلان خلافت عباسی در مصر از سوی صلاح‌الدین ایوبی، کدام اقدام بر ضد او صورت گرفت؟
- (۱) تهاجم صلیبی - بیزانسی به دمیاط و محاصره آن که به شکست انجامید.
  - (۲) کنزالدوله در مصر سفلی شورش کرد، که اهالی اسکندریه به حمایت وی برخاستند.
  - (۳) توطئه عماره یمنی در قاهره که با هماهنگی طرفداران فاطمیان در داخل و نیروهای خارجی صورت گرفت.
  - (۴) مؤتمن الخلافه فرمانده نظامیان سودان بود که پادشاه بیت‌المقدس را به حمله به مصر تحریک کرد.
- ۳۸- درباره تحول نظام قضایی دوره ممالیک مصر، کدام مطلب درست است؟
- (۱) ملک ظاهر برفوق برای کاستن قدرت شافعیان در نظام قضایی همزمان قاضیانی از سه مذهب دیگر اهل سنت تعیین کرد و بدین‌سان اولین کسی بود که مذاهب چهارگانه اهل سنت را رسمیت بخشید.
  - (۲) سلطان ظاهر برفوق جهت مقابله با فرقه‌های شیعی و برقراری اتحاد میان مذاهب اهل سنت تعیین قاضی‌القضات را در چهار مذهب اهل سنت منحصر کرد و این سنت در همه قلمرو ممالیک جاری بود.
  - (۳) از اقدامات اصلاحی ظاهر بیبرس در آغاز سلطنت آن بود که براساس چهار مذهب اهل سنت چهار قاضی‌القضات تعیین کرد و هیچ یک را بر دیگری ریاست نداد و این سنت در قاهره و دمشق اجرا شد.
  - (۴) ملک ظاهر بیبرس برای جلوگیری از اختلاف مذاهب، چهار قاضی‌القضات از چهار مذهب اهل سنت تعیین کرد و ریاست همچنان در دست شافعیان باقی ماند و این رسم تا پایان ممالیک برقرار بود.

- ۳۹- در جانشینی خلیفه الامر باحکام الله، کدام مطلب نادرست است؟
 (۱) از آنجا که از امر فرزندی نمانده بود پسر عموی وی الحافظ‌الدین الله به سان علی(ع) به جانشینی تعیین شد.
 (۲) در قاهره پس از آن که پسر عم امر یعنی حافظ به خلافت رسید، کتیفات پسر افضل شورش کرد و مردم را به امام منتظر و موعود فراخواند.
 (۳) تنها شاخه یمنی جنبش اسماعیلی به رهبری ملکه آروی جانشینی طیب فرزند چند ماهه امر را به رسمیت شناخت و امامت را در ذریه او پذیرفت.
 (۴) به اصرار درباریان برای امر فرزند یا کنیزی آستن را به رسمیت شناختند و حافظ را نایب السلطنه کردند، اما پس از شورش کتیفات او را جانشین امام پیشین کردند.
- ۴۰- درباره دولت حمدانی حلب، کدام مطلب نادرست است؟
 (۱) آغاز ضعف حمدانیان حلب پس از سیف‌الدوله و در زمان سعدالدوله آغاز شد.
 (۲) مشکلات داخلی سیف‌الدوله شورش برخی از کارگزاران، اعراب بادیه‌نشین و قرامطه بود.
 (۳) جانشینان سیف‌الدوله همواره زیر فشار دو قدرت بیزانسی و فاطمی بودند و در دفع حملات به تناوب از بیزانسیان و فاطمیان کمک می‌گرفتند.
 (۴) در جنگ‌های حمدانیان و رومیان ابتدا حمدانیان موضع تدافعی داشتند، اما بعدها با حمایت معنوی خلافت عباسی و تقویت روحیه جهادی به پیروزی‌های بزرگ از جمله اسارت کنستانتین هفتم دست یافتند.
- ۴۱- درباره خلفای عباسی دوره ممالیک، کدام مطلب درست است؟
 (۱) خلفا در قاهره دارای تشکیلات مستقل اداری و مالی بودند.
 (۲) در مسئله جانشینی و ولایت عهدی رابطه فرزندی و خویشاوندی رعایت نمی‌شد.
 (۳) خلفا صرفاً جنبه تشریفاتی داشتند و هیچ کوششی برای دستیابی به قدرت سیاسی نکردند.
 (۴) خلفا در امور سیاسی قدرت و اختیاری نداشتند و در بیشتر مواقع از مردم دور نگه داشته می‌شدند، با این همه بر سر خلافت گاه با یکدیگر درگیر می‌شدند.
- ۴۲- آخرین دولت مسلمان در اندلس کدام بود و در کدام شهر بنیان گذاشته شد؟
 (۱) بنوزیری - غرناطه (۲) بنواحمر - غرناطه (۳) بنوهود - مرسیه (۴) مرابطین - مرسیه
- ۴۳- کدام یک از دولت‌های اسلامی مغرب، نقش موثرتری در گسترش و تعمیق اسلام میان قبایل بربر داشت؟
 (۱) اقلبیان (۲) ادریسیان (۳) حفصیان (۴) موحدان
- ۴۴- کدام امیر مسلمان به فقیهان و بزرگان بلنسیه نامه نوشت تا کتاب‌های فلسفی و بدعت‌آمیز مانند آثار غزالی، سوزانده شود؟
 (۱) زیری بن مناد (۲) محمد بن تومرت (۳) تاشفین بن علی بن یوسف (۴) عبدالمؤمن بن علی موحدی
- ۴۵- کدام مورد، از اقدامات ناصر عبدالرحمن سوم اموی در اندلس نیست؟
 (۱) انتخاب وزرای لایق و کاردان
 (۲) فتح سیسیل و جزایر مینورقه و منورقه
 (۳) انتخاب عنوان خلیفه و امیرالمومنین برای خود
 (۴) ایجاد امتیت و آرامش در سراسر قلمرو مسلمانان در اندلس
- ۴۶- سیاست توسعه‌طلبی سلاطین عثمانی تا به قدرت رسیدن سلطان سلیم اول، متوجه کجاها بود؟
 (۱) آناتولی - شام (۲) بالکان - آناتولی (۳) آناتولی - ایران (۴) بالکان - مصر و شام

- ۴۷- کدام عبارت، بیانگر اوضاع سیاسی ایران هم‌زمان با به قدرت رسیدن شاه‌عباس اول است؟
 (۱) غرب و شرق ایران مورد تعرض و تاخت و تاز عثمانی‌ها و ازبکان بود.
 (۲) به‌دلیل ثبات سیاسی دوره طولانی مدت سلطنت شاه طهماسب اول، آرامش حاکم بود.
 (۳) ولایات غربی ایران به تصرف عثمانی درآمده بود، اما آرامش بر دربار صفوی حاکم بود.
 (۴) عثمانی‌ها و ازبکان برای حمله به ایران متحد و سران قزلباش بر ضد شاه عباس جوان متحد شده بودند.
- ۴۸- اقدام و نقش مهم سیاسی مرشد قلی خان رهبر قبیله استاجلوها در دوره صفوی، چه بود؟
 (۱) نشاندن شاه طهماسب در ۹۳۰ ق به سلطنت
 (۲) نشاندن شاه عباس در ۹۹۶ ق به سلطنت
 (۳) جنگ با سپاه ازبک به سال ۹۱۶ ق در مرو و شکست دادن آن
 (۴) متحد ساختن سران قزلباش بر ضد مهد علیا همسر سلطان محمد خداپنده
- ۴۹- نظام ارتش عثمانی چگونه بود؟
 (۱) بر سپاه‌ینی‌جری متکی بود و به وقت ضرورت از نیروهای ویژه استفاده می‌شد.
 (۲) بر سپاه‌ینی‌جری متکی بود و به وقت ضرورت از سواره نظام کمک می‌گرفت.
 (۳) متشکل از سه بخش سواره نظام، ینی‌جری و نیروهای ویژه بود.
 (۴) متشکل از دو بخش سواره نظام و ینی‌جری بود.
- ۵۰- مهم‌ترین دل‌مشغولی سیاسی طاهر ذوالیمینین، کدام مورد بود؟
 (۱) فتنه خوارج
 (۲) سرکوبی قیام‌های علویان
 (۳) سرکوبی رقبای خاندانی
 (۴) فکر استقلال از خلافت عباسی
- ۵۱- پیامد و نتیجه نهایی حمله تیمور به هند، چه بود؟
 (۱) ضمیمه کردن قلمرو تغلقیان به قلمرو خود
 (۲) کسب غنائم انبوه از مسلمانان و هندوان
 (۳) دست نشانده کردن حکومت تغلقیان به قدرت خود
 (۴) آشفستگی و بی‌نظمی سیاسی در هند پس از فروپاشی دولت تغلقیان
- ۵۲- دلیل اصلی ممانعت معتمد عباسی با عمرو بن لیث صفاری چه بود؟
 (۱) فرصت‌یابی برای دفع خوارج
 (۲) همراهی و همدلی عمرو با خلیفه
 (۳) یافتن فرصت برای فرونشاندن فتنه صاحب‌الزنج
 (۴) حفظ مقام خلافت در برابر تعدی‌های امیران ترک
- ۵۳- نخستین شکاف عظیم در تمامیت ارضی خلافت عباسی، توسط کدام سلسله حکومتی ایجاد شد؟
 (۱) طاهریان (۲) آل‌زبار (۳) صفاریان (۴) علویان طبرستان
- ۵۴- ارتباط کدام‌یک از حکومت‌ها با خلافت عباسی، تشابه بیشتری به هم داشت؟
 (۱) صفاریان - طاهریان (۲) طاهریان - خوارزمشاهیان
 (۳) آل‌بویه - علویان طبرستان (۴) علویان طبرستان - خوارزمشاهیان

- ۵۵- کدام یک از خاندان‌های حکومتگر محلی در منطقه دیلم، به حمایت از علویان طبرستان برخاستند؟
 (۱) زیاریان (۲) دابویگان (۳) باوندیان (۴) جستانیان
- ۵۶- کدام مطلب درباره شاه عباس اول صفوی، نادرست است؟
 (۱) حکومت شاه عباس اول، آغاز افول قدرت ترکمانان در قلمرو صفوی بود.
 (۲) شاه عباس با پیروان همه ادیان و مذاهب در قلمرو خویش، با تسامح رفتار می‌کرد.
 (۳) سیاست‌های شاه عباس درباره اراضی زراعی، موجب ضعف حکومت صفوی پس از وی گردید.
 (۴) عمده کوشش‌های شاه عباس در سیاست داخلی، متوجه کاستن از قدرت قزلباشان بود.
- ۵۷- کدام مطلب درباره قیام عباسیان، نادرست است؟
 (۱) بسیاری از سپاهیان و دعوتگران عباسی، عرب بودند.
 (۲) اختلافات قبایل عرب جنوبی و شمالی، عامل اصلی پیروزی قیام عباسیان بود.
 (۳) دعوت عباسیان، کوشش ایرانیان بود برای تجدید حیات سیاسی و اجتماعی خود.
 (۴) پیوستن ایرانیان به قیام عباسیان، سبب کم‌رنگ شدن اختلاف ایرانی - عرب در دوره خلافت عباسی شد.
- ۵۸- اصلی‌ترین عاملی که موجب شد، اسلام پس از حمله مغول همچنان به حیات خود ادامه دهد، چه بود؟
 (۱) کوشش علما و دانشمندان مسلمان برای رونق و گسترش اسلام
 (۲) مقاومت مسلمانان در برابر سیاست‌های دینی و مذهبی مغولان
 (۳) پذیرش اسلام از سوی همه امرای مغول و کوشش برای تبلیغ اسلام
 (۴) سادگی مغولان و عدم تعصب مذهبی و دینی
- ۵۹- اندیشه‌های کدام یک از علمای مسلمان شبه قاره در موضوع اتحاد مسلمانان و جهاد با کفار، تأثیر بیشتری بر متفکران مسلمان هند داشت؟
 (۱) سید احمد بریلوی (۲) سرسید احمدخان
 (۳) شاه ولی‌الله دهلوی (۴) مولانا محمدعلی آزاد
- ۶۰- کدام مطلب درباره نفوذ و گسترش اسلام در شبه قاره هند، نادرست است؟
 (۱) افزایش شمار مسلمانان در بخش‌های جنوبی هند، که سبب آن فرصت‌های تجاری و بازرگانی بود.
 (۲) پیشروی سیاسی و نظامی مسلمانان در سرزمین‌های غربی هند، از اواخر سده اول هجری آغاز شد.
 (۳) حملات محمود غزنوی به هند موجب گسترش اسلام در این منطقه و تشکیل حکومت‌های اسلامی در هند شد.
 (۴) نفوذ اسلام در میان طبقات وسیع هندی چون شودراها، از عوامل افزایش جمعیت مسلمان در هند بود.
- ۶۱- کدام عبارت درباره بدخشان، نادرست است؟
 (۱) ارگنج و کات دو کرسی بدخشان بود.
 (۲) از قدیم به داشتن جواهر و معادن احجار نفیس شهره بود.
 (۳) در شرق طخارستان واقع و جیحون از سه طرف آن را احاطه کرده است.
 (۴) شاخه اصلی جیحون علیا، جریاب یا پنج‌رود، از سمت شرق به بدخشان منتهی می‌شود.
- ۶۲- وصف «این شهر دارای شارستان، کهندژ و ربض بود و چهار دروازه داشت به نام‌های پل، کوچه معقل، قهندز و پل تگین؛ در منابع از این شهر به عنوان ایران‌شهر نیز یاد شده است.» با کدام یک از شهرهای تاریخی ایران مطابقت دارد؟
 (۱) بلخ (۲) مدائن (۳) نیشابور (۴) اردشیر خَرّه

- ۶۳- کدام مطلب درباره ایالت جبال، نادرست است؟
 (۱) قزوینی در کتاب خود این بلاد را قوهستان نامیده است.
 (۲) فرمیسین، همدان، ری و اصفهان چهار ناحیه اصلی این ایالت بود.
 (۳) عسکر مکرم، ایغارین، کرج ابودلف و سیمکان از شهرهای این ایالت است.
 (۴) نام‌های دیگر این ایالت، مدیا، بلاد جبل و عراق عجم بود.
- ۶۴- محتوای کتاب «جغرافیای تاریخی جهان اسلام» مورس لومبارد را با کدام عبارت می‌توان تعریف کرد؟
 (۱) بازسازی جغرافیای تاریخی شهرهای مهم جهان اسلام
 (۲) مروری بر جغرافیای تاریخی سرزمین‌های خلافت شرقی
 (۳) بررسی تاریخ اسلام بر مبنای عوامل جغرافیایی یا تاریخ جغرافیایی
 (۴) جغرافیای شهری با محوریت جغرافیای اجتماعی و اقتصادی اسلام در قرون اولیه
- ۶۵- کدام یک از روش‌های آموزشی استادان را می‌توان برترین روش تعلیمی در تمدن اسلامی بر شمرد؟
 (۱) املاء (۲) مناظره (۳) سماع (۴) قرائت
- ۶۶- کدام یک از فعالیت‌های علمی بیان شده، حاصل کار گروهی دانشمندان اسلامی نیست؟
 (۱) تأسیس و راه‌اندازی رصدخانه مراغه در قرن هفتم
 (۲) محاسبه سال شمسی موسوم به تقویم جلالی در قرن پنجم
 (۳) تدوین دایرةالمعارف جغرافیایی معجم البلدان در قرن هفتم
 (۴) اندازه‌گیری مسافت قوس یک درجه بر نصف‌النهار برای تعیین مسافت محیط زمین در قرن سوم
- ۶۷- کتاب «تترابیلوس» یا کتاب «الاربعه»، درباره چه موضوعی است و اثر کیست؟
 (۱) نجوم - اپولونیوس (۲) احکام نجوم - بطلمیوس
 (۳) نجوم - هیبارخوس (۴) احکام نجوم - دیسقوریدس
- ۶۸- «الشکوک علی جالینوس» اثر کیست و موضوع آن چیست؟
 (۱) رازی - نقدی بر آرای جالینوس (۲) ابن سینا - نقدی بر آرای جالینوس
 (۳) رازی - تردید درباره جالینوس (۴) ابن سینا - تردید درباره جالینوس
- ۶۹- عضاده، حُجره، عنکبوت و مقنطرات، .....
 (۱) از اجزای اسطرلاب‌اند. (۲) ابزارهای مختلف نجومی‌اند.
 (۳) از اجزای ذات‌الحلق‌اند. (۴) ابزارهای مختلف مکانیکی (حیل) اند.
- ۷۰- جعل اصطلاح «جفت طوسی» در حوزه علم هیئت، از سوی چه کسی صورت گرفت؟
 (۱) پروفوسور نالینو (۲) پروفوسور کندی
 (۳) شرف‌الدین طوسی (۴) خواجه‌نصیرالدین طوسی
- ۷۱- نظریه حرکت ماریچی سیارات، از سوی کدام دانشمند مسلمان مطرح شد؟
 (۱) ابن‌باجه (۲) ابن‌طفیل اندلسی (۳) پتروجی اندلسی (۴) ابن‌شاطر دمشقی
- ۷۲- «تعمیه‌نگاری»، از فنون کدام دیوان بود؟
 (۱) اموال و خراج (۲) برید و شرطه (۳) حسبه و مظالم (۴) انشاء و رسائل
- ۷۳- اراضی مفتوح العنوه خیبر را با چه عنوان دیگری می‌توان نامید؟
 (۱) صوافی (۲) اراضی عُشر (۳) اراضی خراج (۴) اراضی خالصه

- ۷۴- اصحاب الجوامک در عهد ممالیک، چه کسانی بودند؟
 (۱) مددجویان و مستمری‌بگیران
 (۲) امیران و کارگزاران عالی رتبه
 (۳) حقوق‌بگیران و کارمندان دون‌پایه
 (۴) ذمیان و اهل کتاب با پوشش خاص
- ۷۵- محدودیت‌های امیر در امارت خاص، در ..... بود.
 (۱) زمان و مدت مأموریت
 (۲) حیطه اختیارات و وظایف
 (۳) قلمرو اعمال و وظایف و اختیارات
 (۴) میزان اقتدار و چگونگی اعمال قدرت
- ۷۶- مسئله تعدیل و تضعیف نظام ارباب و رعیتی از سوی خلفا در جریان فتح اراضی، ریشه در کدام مورد دارد؟
 (۱) عدالت‌خواهی حکام و خلفا
 (۲) افزایش درآمد از اراضی خراجی
 (۳) تدبیر سیاسی برای ممانعت از شورش زارعان
 (۴) خاستگاه شهری هیأت حاکم و محوریت شهر در اسلام
- ۷۷- نخستین چاپخانه دارای حروف عربی در غرب، با کدام هدف تأسیس شد؟
 (۱) نشر آثار خاورشناسان
 (۲) نشر کتاب‌های دستور زبان عربی
 (۳) نشر متون منقح عربی - اسلامی
 (۴) نشر آثار دینی مسیحی به زبان عربی
- ۷۸- تأسیس کالج فورت ویلیام به وسیله سرویلیام جونز، با کدام انگیزه بود؟
 (۱) جهت تأسیس انجمن آسیایی بنگال
 (۲) برای رقابت با انجمن علوم و فنون باتاویا
 (۳) برای مطالعه هنجاری فرهنگ و تمدن هند
 (۴) آموزش زبان‌های شرقی به مأمورین استعماری بریتانیا
- ۷۹- در مورد کنگره‌های بین‌المللی شرق‌شناسی کدام عبارت درست است؟
 (۱) نمونه واگرایی و ملی شدن مطالعات شرقی
 (۲) نمونه تعامل قدرت‌های غربی برای استعمار جهان اسلام
 (۳) نمونه همگرایی جهان مسیحیت برای تجدید جنگ‌های صلیبی
 (۴) نمونه همکاری خاورشناسان کشورهای مختلف برای ارائه محصولی مشترک
- ۸۰- مهم‌ترین رکن دارالعلم‌ها چه بوده است؟
 (۱) کتابخانه
 (۲) فعالیت تبلیغی
 (۳) فعالیت‌های پژوهشی
 (۴) حلقات درس و بحث
- ۸۱- کتاب «منیة المرید» شهید ثانی، ذیل کدام‌یک از رویکردها قرار دارد؟
 (۱) فقهی
 (۲) حدیثی
 (۳) اخلاقی
 (۴) اجتماعی
- ۸۲- کدام عبارت، در مورد مطالعات اسلامی در اسپانیا در قرون ۱۸-۲۰ میلادی درست است؟
 (۱) برای رونق ترجمه متون اسلامی در طلیطله بود.
 (۲) از رقابت استعماری با پرتغال نشأت می‌گرفت.
 (۳) مانند همه کشورهای غربی با اهداف استعماری بود.
 (۴) با هدف اطلاع از تاریخ اسپانیا در قرون وسطی بود.
- ۸۳- چرا تاریخ‌نگاری در دوره اتابکان زنگی، ایوبیان و ممالیک نسبت به دیگر ادوار رشد و رونق بیشتری یافت؟
 (۱) به سبب حمایت امرای این دولت‌ها از مورخان
 (۲) به سبب تحولات سیاسی و اجتماعی مهم در این ادوار
 (۳) به دلیل انتقال مرکز خلافت از بغداد به قاهره
 (۴) به دلیل مهاجرت عالمان مسلمان پس از حمله مغولان به مصر و شام
- ۸۴- در کدام‌یک از کتاب‌ها، تاریخ در زمره علوم عملی مقدماتی رده‌بندی شده است؟
 (۱) رسایل اخوان الصفا
 (۲) مراتب العلوم ابن فریغون
 (۳) المختصر فی علم التاریخ کافجی
 (۴) نفائس الفنون شمس‌الدین املی

- ۸۵- کدام کتاب به موضوع شرح احوال عالمان و مشاهیر شهر حلب، اختصاص دارد؟
 (۱) بغیة الطلب فی تاریخ حلب - ابن عدیم
 (۲) البواقیت و الضرب فی تاریخ حلب - ابوالفداء
 (۳) زیة الطلب فی تاریخ حلب - ابن عدیم
 (۴) الذر المنتخب فی تاریخ مملکة حلب - ابن شحنة
- ۸۶- دیدگاه و مباحث کلامی و فلسفی بر کدام کتاب غالب و ارزش تاریخی آن را تحت الشعاع قرار داده است؟
 (۱) مقدمه ابن خلدون (۲) البدء و التاریخ مقدسی (۳) تحقیق ماللهند بیرونی (۴) تجارب الامم مسکویه
- ۸۷- کدام مورخ در مقدمه کتاب خود، به ذکر مطالبی کامل و ارزشمند از رفتار و آداب و اخلاق فرمانروایان، پرداخته است؟
 (۱) مسعودی (۲) ابن اثیر (۳) ابن طقطقی (۴) ابن عبری
- ۸۸- محتویات کدام کتاب، مشتمل بر اطلاعاتی درباره تاریخ محلی، فرهنگی و تبارشناسی یمن است؟
 (۱) تاریخ زبید (۲) کتاب التیجان (۳) کتاب الاکلیل (۴) طبقات الهمدانیین
- ۸۹- تزیین و نقش‌بندی بناهای معماری با آجر، از مشخصات اصلی هنر معماری در چه دوره‌ای است؟
 (۱) سامانی (۲) صفوی (۳) تیموری (۴) سلجوقی
- ۹۰- کدام مورد، از نمونه آثار هنر معماری برجسته اسلامی در شهر غرناطه بوده است؟
 (۱) قصر الحمراء (۲) مسجد جامع (۳) سوق القنادیل (۴) قصر الزهراء

پرفیسور
برند
isipaper.org